

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS

TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO SUBJEKTŲ, PERKANČIŲ IR
PARDUODANČIŲ ŽALIAJĄ PIENĄ, NESĄŽININGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP-23-623, TAP-23-624)(TAIS NR. 23-4704(2), 23-4705(2))

Nr.
Vilnius

Skubos tvarka įvertinę Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 13 straipsnio 2 dalį, *įstatymą sudaro dalys, skyriai, skirsniai, straipsniai; atsižvelgiant į įstatymo pobūdį, turinį ir apimtį, jame gali būti ne visos sudedamosios dalys*. Įstatymo projektą sudaro 12 straipsnių, todėl siūlytina papildomai apsvarstyti, ar, nesant didelei apimčiai, nereikėtų atsisakyti Įstatymo projekto skirstymo į skirsnius.

2. Pažymėtina, kad Įstatymo projekto 1 straipsnio pavadinimas „Įstatymo paskirtis ir taikymas“ neatitinka Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos), 32 punkto nuostatų, kad *įstatymo pradžioje nurodomi jo tikslai ir paskirtis, juo reguliuojami teisiniai santykiai, o įstatymo pabaigoje paprastai nurodoma atsakomybė už įstatymo pažeidimus, jo įsigaliojimo ir taikymo tvarka*. Siūlytina patikslinti.

3. Papildomai pažymėtina, kad Įstatymo projekto 1 straipsnio 1 dalyje nurodyta formuluotė „žalio karvių pieno“ neatitinka Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 2 straipsnio 15 dalyje pateikiamos sąvokos „žalias pienas“ apibrėžties, kurioje nurodytas *karvių, ožkų ir kitų gyvūnų* pienas. Įstatymo projektu siekiant sureguliuoti teisinius santykius tik dėl vienos iš žalio pieno rūšių – *karvių* pieno, gali susidaryti teisės spraga ir kitų pieno rūšių pirkimo ir pardavimo veiksmų priežiūros teisiniai santykiai liktų nereguliuojami. Siūlytina įvertinti Įstatymo projektą šiuo aspektu ir arba jį patikslinti, arba pateikti teisinius argumentus aiškinamajame rašte ir (ar) teikime.

4. Atkreiptinas dėmesys, kad, laikantis Rekomendacijų 112 punkto reikalavimų, teisės akte nurodant pareigų pavadinimą, jis paprastai rašomas be žodžių „Lietuvos Respublikos“ ar „Lietuvos“. Šiuo aspektu siūlytina patikslinti Įstatymo projekte vartojamą formuluotę „*Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras*“.

5. Įstatymo projekto 2 straipsnyje pateikiamos sąvokos, kaip pavyzdžiui, *priedas* ir *priemoka*. Šių sąvokų apibrėžtys tarpusavyje yra gana panašios, tad toliau Įstatymo projekto tekste pateikiami papildomi požymiai – kad tai procentiniu dydžiu išreikšti dydžiai (3 straipsnio 6 d.) ir pan. Svarstyтина, ar nereikėtų patikslinti Įstatymo projekto 2 straipsnio sąvokų apibrėžčių ir numatyti papildomų požymių jose. Beje, Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 2

straipsnio 12 dalyje pateikiamos sąvokos apibrėžtyje nurodyta formuluotė „priemoką už pagrindinius kokybės reikalavimus“ neatitinka Įstatymo projekto nuostatų, todėl siūlytina jas suderinti. Papildomai pažymėtina, kad visos Įstatymo projekto 2 straipsnyje pateikiamos sąvokos turi būti suderintos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka – šiuo metu pagal viešai prieinamą informaciją aprobuota tik dalis 2 straipsnyje nurodytų sąvokų.

6. Sutiktina su Teisingumo ministerijos 2023 m. balandžio 14 d. rašto 13 pastaba dėl Įstatymo projekto 4 straipsnio 7 punkto – siūlytina patikslinti jame nurodytą formuluotę.

7. Įstatymo projekto 5 straipsnio 2 dalies 3 punktas ta apimtimi, kad priežiūros institucijos teikia „konsultacijas dėl šio **įstatymo nuostatų taikymo**“, neatitinka teisės aktų hierarchijos principo: visų pirma, priežiūros institucija nedalyvavo teisės akto rengime ir priėmime, todėl, manytina, nežino teisės akto priėmimo aplinkybių ir tuo labiau gali nežinoti teisės aktą priėmusio subjekto (šiuo atveju – Lietuvos Respublikos Seimo) tikrosios valios. Antra, priežiūros institucijai aiškinant kitos viešojo administravimo institucijos norminių administracinių teisės aktų taikymo nuostatas, tai galėtų būti traktuojama kaip įstatymais apibrėžtos kompetencijos viršijimas ir kišimasis į kitos institucijos kompetencijos klausimus. Siūlytina tikslinti šią formuluotę, pavyzdžiui, „teikia konsultacijas (tam tikros srities) klausimais“ ar pan.

8. Siūlytina patikslinti Įstatymo projekto 9 straipsnį, baudos skaitines išraiškas nurodant ir skaičiais, ir žodžiais. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo projekto 9 straipsnyje atsakomybė lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės dėstomos kaip sąlygos („jeigu“), todėl trūksta aiškumo, ar jos visos būtinos, ar pakanka tik vienos iš jų. Siūlytina dėstyti aplinkybes, kaip pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 59 straipsnyje („Atsakomybė lengvinančios aplinkybės yra šios:“ ir jas išvardinti) arba kaip atvejus (vartojant „kai“, o ne „jeigu“). Papildomai pažymėtina, kad kai kurios aplinkybių formuluotės stokoja aiškumo (pavyzdžiui, kam pripažino (prisipažino) padaręs pažeidimą, kam atlygino pažeidimu padarytą žalą ir t.t.), todėl taip pat siūlytina jas patikslinti.

9. Laikantis Rekomendacijų 161 punkto reikalavimų, teisės aktas gali būti pripažintas netekusiu galios atskiru teisės aktu arba priimant naują susijusius teisinius santykius reglamentuojantį teisės aktą. Šiuo atveju Įstatymo projektas siūlo naują teisinį reguliavimą, o Įstatymo projekto 11 straipsniu pripažįstamas netekusiu galios galiojantis įstatymas. Siekiant atsisakyti sąsajų su galiojančiu įstatymu ir procedūrinio pobūdžio nuostatos įsigaliosiančiame įstatyme, siūlytina papildomai įvertinti galimybę atskiru įstatymu pripažinti Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių-parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymą netekusiu galios.

10. Pažymėtina, kad Įstatymo projekto 12 straipsnyje trūksta pereinamųjų nuostatų dėl teisės aktų taikymo ir galiojimo, pavyzdžiui, pradėjus pažeidimo tyrimą pagal galiojančio Ūkio subjektų, perkančių-parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo nuostatas ir tyrimo eigoje šiam įstatymui netekus galios.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projekto (toliau – Nutarimo projektas):

11. Siekiant užtikrinti aiškumą, siūlytina patikslinti Nutarimo projekto 2 punktą dėl įgaliojimų, nurodant visų įtrauktų asmenų tikslias užimamas pareigas (nurodant, kurios srities – *žemės ūkio* – viceministrai jie yra).

Teisės grupės patarėja

Renata Adomaitytė-Šliogerienė